

PROGRAM REALIZACJI

WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Rok szkolny 2018 / 2019

Podstawa prawna:

- 1) Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. - Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 59 z późn. zm.);
- 2) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2018 poz. 1675);
- 3) *Statut Szkoły.*

§1. Cele systemu doradztwa zawodowego

1. Celem głównym systemu doradztwa zawodowego jest wspieranie uczniów i słuchaczy w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.
2. Działania związane z realizacją *Wewnętrzny system doradztwa zawodowego* dostosowane są do potrzeb i możliwości rozwojowych dzieci i na poszczególnych etapach edukacyjnych realizowane jako:
  - 1) preorientacja zawodowa - oddział przedszkolny;
  - 2) orientacja zawodowa - klasy I-VI SP;
  - 3) doradztwo zawodowe - klasy VII-VIII SP.

§2. Preorientacja zawodowa - oddział przedszkolny

1. Cel: wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.
2. Forma:
  - 1) zajęcia edukacyjne prowadzone zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego;
  - 2) zajęcia z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem;

- 3) wizyty zawodoznawcze, które mają na celu poznanie przez dzieci środowiska pracy w wybranych zawodach;
- 4) wizyty zawodoznawcze, które mają na celu poznanie przez dzieci, uczniów i słuchaczy środowiska pracy w wybranych zawodach.

3. Treści programowe.

1) Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2) Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3) Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

- 3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- 3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4) Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych

Dziecko:

- 4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych

czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

4. Tematyka działań:

- 1) Moje ulubione zabawy / Nasze ulubione zabawy i zajęcia
- 2) Urządzamy kącik zainteresowań
- 3) Jestem twórcą
- 4) Mieszkam w ...
- 5) Domowe urządzenia elektryczne
- 6) Mój pokój - mój świat
- 7) Jestem duży, jestem mały
- 8) Kim będę gdy dorosnę?
- 9) Kim mogę być?
- 10) Co lubię robić z mamą? Co lubię robić z tatą?
- 11) Dzień inny niż wszystkie - "Co tu robić? W co się bawić?"
- 12) Zawody naszych rodziców
- 13) Każdy z nas swój zawód ma
- 14) Dawne zawody / nowoczesne zawody
- 15) Wiem, kto pracuje w przedszkolu
- 16) W przedszkolnej kuchni
- 17) Bardzo trudno być kierowcą
- 18) U zegarmistrza
- 19) Praca rolnika
- 20) W sklepie muzycznym / W świecie muzyki
- 21) Kim jest artysta / malarz / pisarz / poeta?
- 22) Pora na zimowy sport / narciarstwo / łyżwiarstwo
- 23) Dzień i noc
- 24) Zbudujmy coś razem
- 25) Przyjacielem być

5. Metody i formy realizacji:

- 1) rozmowy kierowane;
- 2) pogadanka;
- 3) swobodne wypowiedzi;
- 4) praca w grupach, praca indywidualna;
- 5) ćwiczenia praktyczne;
- 6) zabawy w odgrywanie ról;
- 7) zabawy dydaktyczne;
- 8) rozmowa, dyskusja, wywiad;
- 9) pokaz połączony z przeżyciem;
- 10) prace plastyczne;
- 11) gry i zabawy edukacyjne;
- 12) zajęcia muzyczne, rytmiczne;
- 13) zajęcia praktyczne - np. uczenie zachowania na ulicy;
- 14) opowiadania nauczyciela;
- 15) pokaz, prezentacja;
- 16) uzupełnianie elementów;
- 17) dyskusja;
- 18) elementy dramy;
- 19) metody sytuacyjne;
- 20) zajęcia plastyczne.

6. Termin realizacji - na bieżąco - przez cały etap edukacyjny, wg. treści programowych.

7. Osoby odpowiedzialne - wychowawcy grup przedszkolnych, nauczyciel j. angielskiego, logopeda.

§3. Orientacja zawodowa - klasy I-III Szkoły Podstawowej

1. Cel: zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.
2. Forma:

- 1) obowiązkowe zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 Ustawy;
  - 2) zajęcia z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem;
  - 3) wizyty zawodoznawcze, które mają na celu poznanie przez dzieci środowiska pracy w wybranych zawodach.
3. Treści programowe.

1) Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2) Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3) Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4) Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

4. Tematyka działań:

1) samopoznanie, mocne strony (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia jako potencjalne obszary do dalszego rozwoju);

2) prezentacja siebie;

3) poznanie zawodów wykonywanych dawniej i dziś;

4) rozumienie znaczenia pracy dla siebie i innych ludzi;

5) poznanie różnych zawodów, m.in. nauczyciel i inne osoby pracujące w szkole, praca policjanta, ogrodnika, weterynarza, zawody związane z budownictwem, zawód leśnika, sprzedawca, zawody związane ze zdrowiem, ekolog, straż pożarna, pogotowie ratunkowe, rolnik, autor, pszczelarz, pilot, bibliotekarz, pisarz, konstruktor, maszynista, marynarz;

6) nazywanie przyborów szkolnych i innych narzędzi pracy, posługiwanie się nimi, np. igła do szycia;

7) znajomość systemu edukacji, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji, uczenie się przez całe życie;

8) przygotowanie uczniów do pełnienia ról społecznych;

9) uczenie planowania swoich działań oraz działań grupy;

10) uczenie odpowiedzialności za swoje decyzje;

11) rozpoznawanie swoich zdolności i predyspozycji, udział w kołach zainteresowań w Szkole i poza nią.

5. Metody i formy realizacji:

1) swobodne wypowiedzi dzieci;

2) prezentowanie siebie i swoich mocnych stron;

3) "zgaduj zgadula" - co lubię robić w wolnym czasie;

- 4) pisanie kilkudziesięciu wypowiedzi na temat swoich zainteresowań;
  - 5) powierzanie różnych funkcji, np. lidera w pracy grupowej;
  - 6) uczestniczenie uczniów w konkursach;
  - 7) słuchanie tekstów nt. wybranych zawodów;
  - 8) rozwiązywanie zagadek;
  - 9) zabawy naśladowcze;
  - 10) zabawy pantomimiczne, np. "Co robi moja mama?";
  - 11) gry "Memory" - kto, gdzie pracuje;
  - 12) opowiadanie nauczyciela o zawodach, czytanie tekstów informacyjnych, oglądanie ilustracji;
  - 13) odgrywanie scenek dramatycznych;
  - 14) ćwiczenia praktyczne podczas zajęć plastycznych i technicznych;
  - 15) wdrażanie do wykonywania obowiązków w szkole i w domu;
  - 16) rozwijanie pasji i zainteresowań;
  - 17) kształtowanie umiejętności współpracy poprzez ćwiczenie pracy w grupie oraz w parach;
  - 18) udział w imprezach kulturalnych i konkursach artystycznych;
  - 19) bezpieczne korzystanie z zasobów Internetu;
  - 20) spotkania z ciekawymi ludźmi.
6. Termin realizacji - na bieżąco - przez cały etap edukacyjny, wg treści programowych oraz kalendarza imprez, wyjść i wyjazdów.
7. Osoby odpowiedzialne - wychowawca, nauczyciele j.angielskiego i religii.

§4. Orientacja zawodowa - klasy IV-VI Szkoły Podstawowej

1. Cel: zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.
2. Forma:
  - 1) obowiązkowe zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 Ustawy;

- 2) zajęcia z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem;
- 3) wizyty zawodoznawcze, które mają na celu poznanie przez dzieci środowiska pracy w wybranych zawodach.

3. Treści programowe.

1) Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2) Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3) Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4) Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

4. Tematyka działań.

1) Język polski:

- a) blaski i cienie pracy w zespole - określanie własnych umiejętności podczas pracy grupowej (wyłonienie lidera, sekretarza - w czym jestem dobry);
- b) czy należy się chwalić? moje zalety i wady;
- c) ludzie książki - poznanie zawodów: autor, tłumacz, redaktor, korektor, ilustrator, operator DTP, drukarz, księgarz, bibliotekarz;
- d) co znajduje się w bibliotece?;
- e) zawód nauczyciela;
- f) ludzie teatru - poznanie zawodów: reżyser, aktor, scenograf, oświetleniowiec, choreograf, sufler, kierownik literacki, dramaturg;
- g) warsztat pisania, czyli o sztuce pisania opowiadań;
- h) jak korzystać ze słownika? zasoby papierowe i elektroniczne.

2) Plastyka:

- a) poznanie zawodów artystycznych: plastyk, grafik, rzeźbiarz, malarz, fotograf, projektant wnętrz, architekt, informatyk, itp.;
- b) rozwijanie zainteresowań, umiejętności, wyobraźni, zmysłu artystycznego;
- c) poznanie miejsc pracy takich jak muzeum, zabytki oraz wykonywanych w nich zawodów.

3) Historia:

- a) poznanie zawodów, np. archeolog, historyk sztuki, muzealnik, przewodnik turystyczny, archiwista.

4) Przyroda:

- a) zastosowanie genetyki w różnych dziedzinach nauki;
- b) poznanie możliwości i przeznaczenia przyrządów stosowanych w poznaniu przyrody;

- c) poznanie przeznaczenia i działania przyrządów służących do pomiaru składników pogody;
  - d) planowanie i przeprowadzanie samodzielnych doświadczeń.
- 5) Biologia:
- a) poznanie miejsc pracy związanych z biologią oraz wykonywanych tam zawodów np. mikrobiolog, histopatolog, genetyk, ogrodnik, rolnik, lekarz weterynarii, technik ochrony środowiska, dietetyk, gastronom, lekarze różnych specjalności, pedagog, psycholog.
- 6) Geografia:
- a) rozpoznawanie swoich predyspozycji i talentów, rozwijanie pasji i zainteresowań geograficznych;
  - b) umożliwienie wykorzystania zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w życiu codziennym.
- 7) Chemia:
- a) poznanie miejsc pracy związanych z chemią oraz wykonywanych tam zawodów, np. laborant chemiczny, technik żywności, technik chemik o specjalności technologia tworzyw sztucznych, technik ceramik o specjalności ceramika budowlana.
- 8) Matematyka:
- a) ukazywanie znaczenia matematyki w życiu codziennym, w przyszłej pracy zawodowej;
  - b) uświadamianie na jakich kierunkach kształcenia jest wymagana;
  - c) wskazanie gałęzi wiedzy i konkretnych zawodów, w których podstawą jest matematyka.
- 9) Informatyka:
- a) prezentacja własnych zainteresowań;
  - b) korzystanie z TiK;
  - c) wyszukiwanie informacji w Internecie (zainteresowania).
- 10) Technika:
- a) usystematyzowanie wiedzy z zakresu człowiek - technika;

- b) wskazywanie uczniom umiejętności niezbędnych do wykonywania zawodów związanych z: organizacją i bezpieczeństwem pracy, projektowaniem, konstruowaniem, materiałoznawstwem i technologiami, elektrotechniką i elektroniką, eksploatacją urządzeń i systemów technicznych, rzemiosłem i usługami, komunikacją.

11) Wychowanie fizyczne:

- a) poznanie zawodów związanych ze sportem, np. instruktor sportu, sędzieja sportowy, rehabilitant, nauczyciel w-f, trener, specjalista odnowy biologicznej.

12) Lekcje z wychowawcą:

- a) system edukacyjny - różne ścieżki kariery;
- b) oferta edukacyjna dla ósmoklasistów;
- c) udział w targach edukacyjnych;
- d) udzielanie informacji rodzicom w sprawie naboru do szkół ponadpodstawowych;
- e) omówienie i prezentowanie mocnych stron uczniów;
- f) rozwijanie zainteresowań, pasji, podnoszenie samooceny

13) Pedagog szkolny:

- a) wspomaganie wychowawców, nauczycieli,, rodziców i uczniów w podejmowaniu działań z zakresu preorientacji zawodowej.

5. Metody i formy realizacji:

- 1) praca w grupach;
- 2) praca z lekturą - omawianie wybranych zawodów na przykładzie bohaterów literackich;
- 3) praca z tekstem;
- 4) praca ze słownikiem;
- 5) lekcje biblioteczne;
- 6) interpretacja wierszy, m.in. "Samochwała", "W klasie";
- 7) zabawy dramowe;
- 8) karty pracy "Szachownica wartości";
- 9) kalambury, krzyżówki;
- 10) tworzenie mini słowniczka;
- 11) praca w Internecie - wyszukiwanie informacji;

- 12) wykonywanie prezentacji w Power Point;
  - 13) projekty uczniowskie;
  - 14) pogadanki;
  - 15) działania skierowane na rozwijanie pasji, zainteresowań oraz samopoznanie na każdej lekcji;
  - 16) korzystanie z różnych źródeł informacji w czasie lekcji oraz w domu.
6. Termin realizacji - na bieżąco - przez cały etap edukacyjny, wg. treści programowych poszczególnych przedmiotów, harmonogramu i tematyki godzin wychowawczych oraz kalendarza imprez, wyjść i wyjazdów.
  7. Osoby odpowiedzialne - wychowawca klasy, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, pedagog szkolny.

§5. Doradztwo zawodowe - klasy VII-VIII Szkoły Podstawowej

1. Cel: wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.
2. Forma:
  - 1) obowiązkowe zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 Ustawy;
  - 2) zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;
  - 3) zajęcia z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem.
3. Treści programowe.
  - 1) Poznawanie własnych zasobów
Uczeń:
    - 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
    - 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno - zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno - zawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno - zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2) Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

2.7 dokonuje autoprezentacji.

3) Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

- 4) Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych
Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno - zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno - zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno - zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

4. Tematyka działań.

1) Język polski:

- a) poznawanie i charakteryzowanie siebie;
- b) szukanie i selekcjonowanie informacji na temat pracy w określonym zawodzie;
- c) formułowanie pytań adekwatnych do scharakteryzowania zawodu, wszystkich jego aspektów, prezentowanie siebie jako przyszłego wykonawcy jakiegoś zawodu;
- d) odgrywanie scenek rozmów kwalifikacyjnych, pisanie podań.

2) Język niemiecki / angielski:

- a) nazywanie zawodów oraz typowych dla nich czynności;
- b) nazywanie miejsc pracy;
- c) opisywanie planów na przyszłość;
- d) uzasadnianie wyboru przyszłego zawodu;
- e) nazywanie przedmiotów szkolnych, które się lubi;
- f) wyrażanie preferencji i upodobań szkolnych.

3) Plastyka:

- a) poznanie zawodów artystycznych: plastyk, grafik, rzeźbiarz, malarz, fotograf, projektant wnętrz, architekt, informatyk, itp.;
- b) rozwijanie zainteresowań, umiejętności, wyobraźni, zmysłu umiętności, wyobraźni, zmysłu artystycznego;

- c) poznanie miejsc pracy takich jak muzeum, zabytki oraz wykonywanych w nich zawodów umiejętności, wyobraźni, zmysłu artystycznego;
  - d) poznanie miejsc pracy takich jak muzeum, zabytki oraz wykonywanych w nich zawodów.
- 4) Historia:
- a) poznanie zawodów, np. archeolog, historyk sztuki, muzealnik, przewodnik turystyczny, archiwista.
- 5) WOS:
- a) lokalny i ponad lokalny rynek pracy;
  - b) przedsiębiorca i przedsiębiorczość (małe firmy, potrzebne umiejętności, zasady prawa, źródła informacji);
  - c) odkrywanie i rozwijanie i indywidualnych kwalifikacji zawodowych, podejmowanie decyzji zawodowych, rodzaje zawodów i umiejętności zawodowych;
  - d) przykłady procedur obowiązujących w ubieganiu się o pracę lub rozpoczynaniu działalności gospodarczej;
  - e) wybór zawodu, system poradnictwa zawodowego i kształcenia ustawicznego; mobilność zawodowa jako zjawisko cywilizacyjne; rynek pracy; problem bezrobocia: przyczyny, skutki, sposoby rozwiązywania.
- 6) Biologia:
- a) poznanie miejsc pracy związanych z biologią oraz wykonywanych tam zawodów np. mikrobiolog, histopatolog, genetyk, ogrodnik, rolnik, lekarz weterynarii, technik ochrony środowiska, dietetyk, gastronom, lekarze różnych specjalności, pedagog, psycholog.
- 7) Geografia:
- a) rozpoznawanie swoich predyspozycji i talentów, rozwijanie pasji i zainteresowań geograficznych;
  - b) poszerzanie informacji o rynku pracy w Polsce - kl. VIII;
  - c) przedstawianie zagranicznych rynków pracy, w tym największych ośrodków biznesowych i technologicznych - kl. VIII;

- d) umożliwienie wykorzystania zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w życiu codziennym.

8) Chemia:

- a) poznanie miejsc pracy związanych z chemią oraz wykonywanych tam zawodów, np. laborant chemiczny, technik żywności, technik chemik o specjalności technologia tworzyw sztucznych, technik ceramik o specjalności ceramika budowlana.

9) Matematyka:

- a) ukazywanie znaczenia matematyki w życiu codziennym, w przyszłej pracy zawodowej;
- b) uświadamianie na jakich kierunkach kształcenia jest wymagana;
- c) wskazanie gałęzi wiedzy i konkretnych zawodów, w których podstawą jest matematyka.

10) Informatyka:

- a) prezentacja własnych zainteresowań;
- b) korzystanie z TiK;
- c) wyszukiwanie informacji w Internecie (zainteresowania);
- d) określanie predyspozycji psychofizycznych oraz zdolności niezbędnych do pracy w kontakcie z danymi, symbolami;
- e) określenie związków łączących technikę i informatykę, wykorzystywanie ich w niektórych zawodach (np. programista, technik informatyk, operator sprzętu komputerowego).

11) Lekcje z wychowawcą:

- a) system edukacyjny - różne ścieżki kariery;
- b) oferta edukacyjna dla ósmoklasistów;
- c) udział w targach edukacyjnych;
- d) udzielanie informacji rodzicom w sprawie naboru do szkół ponadpodstawowych;
- e) omówienie dokumentacji i kryteriów przyjęć uczniów do szkół ponadpodstawowych.

12) Pedagog szkolny:

- a) wspomaganie wychowawców, nauczycieli,, rodziców i uczniów w podejmowaniu działań z zakresu orientacji szkolnej i zawodowej;
  - b) współpraca z doradcami zawodowymi na terenie poradni psychologiczno - pedagogicznej;
  - c) współpraca ze szkołami ponadpodstawowymi;
  - d) koordynowanie i realizacja działań z zakresu doradztwa dla uczniów i ich rodziców w klasach ósmych (zajęcia na lekcjach wychowawczych, porady indywidualne, warsztat, zebrania z rodzicami, organizacja spotkań z doradcą zawodowym, przedstawicielami szkół ponadpodstawowych, wycieczki zawodoznawcze).
- 13) Doradca zawodowy:
- a) przygotowanie programu nauczania w klasach VII i VIII oraz realizacja tego programu (po dopuszczeniu do użytku przez Dyrektora Szkoły, po zasięgnięciu opinii Rady Pedagogicznej) podczas 10 godzin lekcyjnych w klasach VII i VIII.
5. Metody i formy realizacji:
- 1) spotkania z doradcą zawodowym;
  - 2) zajęcia z wychowawcą;
  - 3) zajęcia z pedagogiem szkolnym;
  - 4) godziny w planie nauczania doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII;
  - 5) lekcje przedmiotowe;
  - 6) spotkania z przedstawicielami pracodawców;
  - 7) spotkania z przedstawicielami różnych zawodów;
  - 8) porady indywidualne;
  - 9) powiązanie treści programowych przedmiotów ze światem zawodów;
  - 10) pogadanki, prezentacje (w tym multimedialne), projekty uczniowskie;
  - 11) projektowanie trasy wycieczki krajoznawczej po własnym regionie;
  - 12) pogadanki, dyskusje;
  - 13) konkursy, quizy;
  - 14) filmy;
  - 15) wycieczki zawodoznawcze;
  - 16) gazetki tematyczne;

- 17) teczki zawodoznawcze;
  - 18) ankiety, kwestionariusze, testy;
  - 19) działania skierowane na rozwijanie pasji, zainteresowań raz samopoznanie na każdej lekcji;
  - 20) przegląd prasy, czasopism, stron internetowych.
6. Termin realizacji - na bieżąco - przez cały etap edukacyjny, wg. treści programowych poszczególnych przedmiotów, harmonogramu i tematyki godzin wychowawczych oraz kalendarza imprez, wyjść i wyjazdów.
  7. Osoby odpowiedzialne - wychowawca klasy, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, pedagog szkolny.

§6. Współpraca

Podmioty, z którymi Szkoła współpracuje przy realizacji działań, w tym podmioty, o których mowa w § 9 Rozporządzenia - z uwzględnieniem odpowiednio potrzeb uczniów, słuchaczy i rodziców oraz lokalnych lub regionalnych działań związanych z doradztwem zawodowym:

1. rodzice uczniów;
2. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Grudziądzu;
3. przedstawiciele szkół ponadpodstawowych Grudziądza;
4. organizatorzy Grudziądzkich Targów Edukacyjnych;
5. Młodzieżowe Biuro Kariery w Grudziądzu, ul. Parkowa;
6. przedstawiciele ciekawych zawodów i zakładów pracy - wg potrzeb i zainteresowań uczniów.

§7. Ewaluacja programu

1. Systematyczna ocena skuteczności pozwoli na wprowadzenie odpowiedniej modyfikacji,, dzięki czemu podniesiona zostanie jakość prowadzonych działań.
2. Ewaluacja prowadzona będzie poprzez:
  - 1) rozmowy z uczniami, rodzicami i wychowawcami;
  - 2) badania ankietowe wśród uczniów oraz rodziców;

- 3) analizę dokumentów Szkoły;
- 4) informacje o losach absolwentów.